KR Kammarrätten
RÄTTSFALL

Avdrag för fördyrade levnadskostnader i samband med tillträde av befattning å ny bostadsort

1) På grund av 1948 års riksdags beslut omorganiserades det statliga justeringsväsendet. Med anledning härav blev en statens justerare, här kallad X, som i staden A utövade sin verksamhet, fr. o. m. den 1 jan. 1949 förflyttad till staden B.

I sin år 1950 i A avlämnade självdeklaration uppgav X att han — som hade hustru och två barn och icke hade uppburit omplaceringstraktamente enligt kungörelsen den 10 jan. 1947 angående omplaceringstraktamente åt vissa befattningshavare i statens tjänst — efter sin avflyttning från A på grund av den i B rådande bostadsbristen icke lyckats skaffa bostad åt familjen utan varit nödsakad att för familjens räkning ha kvar bostaden i A. På grund härav yrkade X avdrag med 3.000 kr för merkostnader för kost och logi i B.

Vederbörande TN medgav icke ifrågavarande avdrag.

I besvär till vederbörande PN yrkade X att erhålla avdraget. X anförde till stöd härför bl. a. följande. Såväl mynt- och justeringsverket som han själv hade gjort allt för att skaffa familjebostad i B. Sålunda hade icke endast hyresförmedlingar och hyresvärdar utan även myndigheterna i B och i vederbörande län i saken blivit kontaktade. Vid besvärsskriften hade X fogat bl. a. ett intyg, utfärdat av ordföranden hos stadsfullmäktige i B av innehåll, att bostadsläget därstädes under beskattningsåret varit synnerligen svårt och att bostäder där knappast funnes att tillgå samt att det torde dröja minst ett år, innan någon lättnad i bostadsläget kunde väntas.

I förklaring över besvären hemställde vederbörande TO att dessa måtte ogillas. Denne anförde bl. a. följande. Att det varit omöjligt för X att skaffa familjebostad i B lämnades ostridigt, liksom att merutgifterna belöpt sig till 3.000 kr. Emellertid hade — såvitt av tillgängliga uppgifter framginge — X icke tvångsförflyttats till B utan frivilligt sökt sig denna anställning. De utgifter, som X härigenom åsamkat sig, exempelvis av nu ifrågavarande slag förmenade TN icke vara avdragsgilla.

I sin över besvären avgivna förklaring avstyrkte vederbörande TI bifall under hänvisning till gällande rättspraxis.

Genom beslut den 29 dec. 1950 biföll emellertid PN X:s yrkande.

Hos KR besvärade sig härefter TI över beslutet samt anförde bl. a. följande. Till stöd för besvären hänvisade TI till att

Open access från www.skattenytt.se, 2025-10-29 07:12:17

tydlig lagbestämmelse av innehåll, att avdrag av ifrågavarande slag under i målet föreliggande förhållanden kunde medgivas, icke funnes och att ej heller något fullt klarläggande prejudikat i frågan syntes föreligga. Inför PN hade TI åberopat K. Maj :ts utslag den 25 juni 1948. (R. Å. 1948 not. 682 Fi), gällande makar, som hade arbetsanställning på olika orter. Den för dem uppkommande fördyringen i levnadskostnader hade därför ett mera påtagligt samband med förvärvandet av deras skattepliktiga inkomster än som kunde sägas vara fallet beträffande makarna X (X :s maka hade nämligen endast inkomst av kapital). Materiellt sett vore TI visserligen böjd för att anse, att det ifrågavarande avdrageet i och för sig icke vore obefogat under de omständighetr, som förelåge, men en annan sak vore, huruvida avdraget kunde sägas vara tillåtet med den skattelagstiftning och rättspraxis, som vore gällande. Det syntes nämligen kunna ifrågasättas, huruvida den — i och för sig synnerligen besvärande — situationen på bostadsmarknaden vore en omständighet, som borde tillåtas inverka på beskattningen. Säkerligen vore på grund av bostadsbristen många skattskyldiga nödsakade att underkasta sig onormala hyreskostnader utan att fördenskull kunna erhålla någon som helst kompensation i form av lägre beskattning än andra, som haft turen få disponera en bostad till en för deras inkomstförhållanden mera normal kostnad. — Med det anförda avsåge TI icke att ifrågasätta riktigheten av de faktiska uppgifter, som i målet lämnats av X, utan endast att underställa KR frågan om behörigheten av det ifrågavarande avdraget under de omständigheter, som uppgivits föreligga.

Genom utslag den 27 maj 1952 utlät sig KR sålunda: I målet vore upplyst, att X på grund av läget på bostadsmarknaden icke kunnat erhålla familjebostad i B. Med hänsyn härtill finge den fördyring av X :s levnadskostnader, som uppkommit till följd av hans tjänstgöring i B, anses såsom kostnad för tjänsteinkomstens förvärvande och förty avdragsgill vid hans taxering. Mot PN :s beräkning av de fördyrade levnadskostnaderna hade någon erinran icke framställts. KR funne på grund härav icke skäl att göra ändring i X :s taxeringar.

2) En ingenjör, här kallad P, intill den 31 aug. 1950 anställd vid ett företag i staden C och där boende, tillträdde den 1 sept. s. å. ny plats i staden I.

P, som ingått äktenskap den 22 juli s. å., hade på grund av i I rådande bostadsbrist nödgats intill utgången av november månad behålla sin familjebostad i C samt under samma tid i I för egen räkning förhyra ett möblerat rum ävensom för fördyrade matkostnader utgiva visst belopp.

I sin år 1951 avlämnade självdeklaration begärde P, såvitt nu är i fråga, avdrag för nyssnämnda utgifter, vilket yrkande vederbörande TN emellertid icke medgav.

Sedan P hos vederbörande PN yrkat omprövning av TN :s beslut, beslöt PN, som fann skäl för ändring av detta icke föreligga, att avslå besvären. (Mot PN :s beslut anförde en led. reservation under uttalande att P bort medgivas ett till ett skäligt belopp av 500 kr uppskattat avdrag för fördyrade levnadskostnader.)

I besvär hos KR yrkade P härefter att erhålla berörda avdrag.

I förklaring över besvären hemställde vederbörande TI om avslag å desamma under hänvisning till att kostnaderna ifråga uppkommit i samband med att P antagit ett erbjudande om ny anställning.

Open access från www.skattenytt.se, 2025-10-29 07:12:17

Genom utslag den 10 juni 1952 fann KR icke skäl att göra ändring i PN:s beslut.

En led. var skiljaktig och anförde bl. a. följande: I målet vore upplyst, att P icke omedelbart efter det han tillträtt sin anställning i I kunnat erhålla någon familjebostad därstädes. Med hänsyn härtill finge den fördyring av P:s levnadskostnader, som till ett beleopp av 150 kr uppkommit därigenom, att han under en tid av tre månader nödgats hyra bostad å två orter, anses som sådan kostnad för tjänsteinkomstens förvärvande, som vore avdragsgill vid hans inkomsttaxering.

3) En person, Y, till yrket ingenjör, hade den 1 nov. 1948 tillträtt en tjänst i staden C efter att tidigare ha varit bosatt i staden D, där han jämte hustru och ett barn bott i en honom tillhörig lägenhet i en bostadsrättsförening. På grund därav att Y blivit vägrad byta lägenheten hade han först den 1 juli 1949 lyckats skaffa familjebostad i C.

I sin år 1950 avlämnade självdeklaration yrkade Y avdrag för extra utgifter för mat och husrum under tiden den 1 jan. —1 juli 1949 med 3.450 kr, varav 750 kr avsåg hyra för rum åt Y själv i C och återstående 2.700 kr fördyrade levnadskostnader i övrigt, beräknade efter 15 kr för dag under 180 dagar.

Vederbörande TN fann icke skäl bevilja det för ökade levnadskostnader begärda avdraget.

Under förmälan bl. a. att Y under den tid, han i C varit utan familjebostad, åsamkat sig stora skulder, varför det begärda avdraget vore av väsentlig betydelse för honom, hemställde han hos vederbörande PN, att frågan om avdragsrätt för ifrågavarande merkostnader måtte tagas under förnyad prövning.

Icke heller PN fann Y berättigad till avdrag för merkostnaderna i anledning därav att han icke kunnat erhålla familjebostad på tjänstgöringsorten.

Hos KR besvärade sig härefter Y under yrkande att komma i åtnjutande av avdraget, i första hand med det förut begärda beloppet samt, i andra hand, därest Y:s levnadsstandard ansåges för hög och beloppet sålunda alltför högt tilltaget, med ett med existensminimum jämförbart belopp. I anslutning härtill meddelade Y bl. a. följande. Innan Y slutgiltigt accepterat sin befattning i C hade han genom avtal om byte ordnat sin bostadsfråga men då kontrakten för resp. lägenheter sedermera skulle upprättas, hade bostadsrättsföreningen i D vägrat honom tillstånd till bytet. Då Y vid denna tidpunkt sagt upp sin plats i D, hade det varit omöjligt för honom att stanna kvar där.

TI hemställde i avgiven förklaring om avslag å besvären, enär avdrag ej författningsenligt kunde medgivas för sådana merkostnader, som kunde åsamkats Y därigenom att han haft sin familj bosatt å annan ort än hans egen bosättnings- och verksamhetsort.

Genom utslag den 16 juni 1952 fann KR att Y med avseende å vad i målet förekommit finge anses berättigad att erhålla avdrag för fördyrade levnadskostnader med ett såsom skäligt ansett belopp av 1.500 kr.

4) En tjänsteman, här kallad Z, anställd hos ett större bankbolag, var intill den 15 okt. 1947 verksam vid bolagets avdelningskontor i E kommun, då detsamma indrogs, därvid Z blev förflyttad till F kommun. Då Z lämnade tjänsten i E, överlät han på grund av där rådande bostadsbrist sin våning till landsfiskalen i orten. Z trodde sig nämligen för sin del inom

Open access från www.skattenytt.se, 2025-10-29 07:12:17

rimlig tid i F kunna anskaffa bostad åt sig jämte hustru och ett barn, vilket emellertid icke lyckades förrän den 1 sept. 1948. Intill dess var Z, som hade sitt bohag magasinerat i E, med sin familj nödsakad bo på hotell i F.

I sin år 1949 i E avgivna självdeklaration begärde Z avdrag för familjens hotellvistelse i F under tiden den 1 jan.—30 aug. 1948 med 2.160 kr.

Vederbörande TN medgav emellertid avdrag för fördyrade levnadskostnader allenast för en person eller med 720 kr.

Hos vederbörande PN hemställde Z att hela det begärda avdraget måtte medgivas.

I avgivna yttranden hemställdes, av vederbörande TO att besvären — vid det förhållandet att familjens fördyrade levnadsomkostnader ej kunde hänföras till omkostnader för intäkternas förvärvande och bibehållande — måtte ogillas samt av vederbörande TI, att Z :s taxeringar måtte höjas med 720 kr, enär TI för sin del ansåg, att ifrågavarande utgifter i sin helhet vore hänförliga till ej avdragsgilla levnadskostnader.

PN beslöt i enlighet med TI :s hemställan.

Över PN :s åtgärd besvärade sig Z härefter hos KR under yrkande tillika att det i deklarationen begärda avdraget måtte medgivas.

TI hemställde i avgiven förklaring om besvärens ogillande samt framhöll, att, då av utredningen syntes framgå, att Z jämte sin familj varit bosatt å den ort, där hans arbetsplats varit belägen, avdrag för fördyrade levnadskostnader icke lagligen torde kunna medgivas.

Genom utslag den 13 jan. 1953 fann KR icke heller skäl att göra ändring i PN :s beslut.

En ledamot var skiljaktig och yttrade, att han med hänsyn till omständigheterna i målet funne Z skäligen böra medgivas avdrag för fördyrade levnadskostnader med 500 kr.

5) En byggnadsingenjör, här kallad Å, anställd i enskild tjänst och intill den 31 aug. 1948 boende tillsammans med sin familj — hustru och två barn — i staden G, tillträdde en statlig tjänst i staden H den 1 sept. s. å.

Vederbörande TN vägrade Å ett av honom i 1949 års självdeklaration med 700 kr yrkat avdrag för fördyrade levnadskostnader under vistelsen i H, medan familjen kvarbodde i G. Till stöd för sitt yrkande meddelade Å, att han på grund av läget på bostadsmarknaden icke kunnat uppbringa någon lägenhet för familjen i H under tiden den 1 sept.—den 31 dec. 1948. De direkta utgifterna hade därunder uppgått till cirka 230 kr per månad. Med avdrag för minskning av mat- och matlagskostnaderna i hemmet i G beräknade Å sina merkostnader i H till 175 kr för månad.

I besvär hos vederbörande PN yrkade Å att få tillgodonjuta avdrag för sagda merkostnad samt anförde bl. a. följande. Därest Å icke tagit befattningen i H, hade han icke heller fått sina intäkter höjda. De härav betingade merutgifterna vore enligt Å :s uppfattning icke beroende av frågan om han tjänstgjort i H frivilligt eller efter tvångsförflyttning.

I förklaring över besvären föreslog vederbörande TO, att Å måtte tillerkännas avdrag för fördyringen med 100 kr per månad eller sålunda med 400 kr.

Vederbörande TI avstyrkte däremot bifall till besvären under framhållande därav, att då en skattskyldig flyttat till annan ort i och för tillträde av tjänst å den nya

Open access från www.skattenytt.se, 2025-10-29 07:12:17

orten, praxis icke synes medge avdrag för fördyrade levnadskostnader.

PN beslöt likväl i så måtto bifalla besvären att dylika avdrag medgavs med 400 kr.

Hos KR anförde Å besvär över PN:s beslut samt vidhöll att det i deklarationen upptagna avdragsbeloppet, 700 kr, måtte tillerkännas honom.

I avgivna förklaringar yttrade TO bl. a. att han med hänsyn till av TI i förklaring till PN lämnad upplysning angående praxis icke ansåge sig kunna tillstyrka bifall till besvären, samt TI — vilken förmenade att avdrag för fördyrade levnadskostnader överhuvud icke bort medgivas — att han under åberopande av vad vederbörande TI anfört vid ärendets behandling i PN hemställde om besvärens ogillande.

Genom utslag den 26 febr. 1953 fann KR med hänsyn till i målet upplysta förhållanden skäligt att med bifall till besvären och med ändring av PN:s beslut bevilja det begärda avdraget.

Open access från www.skattenytt.se, 2025-10-29 07:12:17